

I Celebes-havets blå dyb...

Celebes-havet, - hvad er det? Man kan næppe fortænke nogen i at spørge sådan. Men denne fjerne, eksotiske lokalitet eksisterer faktisk: Celebes-havet er et stort, næsten cirkelrundt havområde, som afgrænses af Borneo i vest, Philippinerne i nord og Sulawesi, den store indonesiske ø, tidligere kendt som Celebes, i syd.

Da jeg som 12-årig gik til svømmeundervisning i Gudenåbadet i Randers, havde jeg aldrig i min vildeste fantasi forestillet mig selv svømmende rundt i Celebes-havet et godt stykke fra Indonesiens kyst...

Egentlig vil jeg slet ikke med, da mine ti rejsefæller gør sig klar til at snorkle over et af verdens flotteste og mest imponerende koralrev ved øen Bunaken ved nordspidsen af Sulawesi. Jeg har aldrig nogensinde haft en snorkelmaske på og er på forhånd overbevist om, at det at snorkle slet ikke er noget for mig. Men jeg lader mig til sidst overtale til i det mindste at tage med ud til koralrevet i den båd, som gruppen har chartret. Efter en god halv times sejlads fra Bunaken i en mindre træbåd med en lokal bådfører gør vi holdt lige over revet, som her kun befinder sig en meter eller to under bådens bund. Bådføreren sørger for at holde båden på nogenlunde samme position (man kaster ikke anker på et koralrev), mens mine venner ifører sig deres snorkelmasker. Selv har jeg ikke nogen maske, men Kirsten fra gruppen tilbyder generøst, at jeg kan låne hendes, når hun lige har prøvet en tur.

Det er med en vis utryk fornemmelse, at jeg kort efter trækker den stramme maske ned over ansigtet og lader mig plumpe i vandet ved siden af båden. Og det kræver megen overvindelse, før jeg tør lægge hovedet fremover og ned i vandet, så kun snorkelrørets ende er oven vande. Tanken om, at hele Celebes-havet når som helst kan komme styrtende ned gennem mit snorkelrør, er svær at ryste af sig de første minutter.

Mit grundkursus i at snorkle forløber i tre etaper: I begyndelsen holder jeg godt fast i bådens udvendige trappe med den ene hånd, alt mens jeg forundret kigger ned på koralrevet med dets talrige fisk lige under mig. Det er et syn, som er fremmed for mig; jeg har aldrig set noget lignende! Efter kort tid tager jeg mod til mig og slipper trappen for at svømme ganske roligt ved siden af båden. Turlederen, Lone, tilbyder mig nu en "guidet tur", som hun kalder det: Jeg holder med én hånd fast om Lones skulder, hvorefter vi begge svømmer sammen lidt længere væk fra båden, stadig mens jeg med hastigt stigende betagelse kigger nedad og ser koboltblå søstjerner, purpurrøde søanemoner og talrige stimer af de mest farvestrålende fisk.

Det varer ikke længe, før jeg vover at slippe Lones trygge skulder, og jeg svømmer trygt og roligt videre: Jeg er blevet snorkler, langt til havs i Celebes-havet!

Chokket kommer uventet og får mig næsten til at tabe vejret: Pludselig forsvinder det velkendte koralrev fra sin position godt en meter under mig. Jeg har lige passeret koralrevets kant og er svømmet ud over afgrunden, ud på en havdybde, som får det at svimle for mig. Her, hvor revet holder op, falder dybden brat fra den ene meter til op imod 1.000 meter. Lige pludseligt, som trådte man ud over en bjergvæg med et lodret fald på en kilometer! Vandet er fuldstændigt krystalklart, og sigtbarheden synes næsten uendelig. Hele vejen ned langs den undersøiske bjergvæg ses myriader af tropefisk med de mest utrolige farver og mønstre. Væggen er fuldt besat med farvestrålende koraller og en rigdom af ukendte havdyr og planter.

På trods af det krystalklare vand er det umuligt at se bunden; med tiltagende dybde får vandet de smukkeste og stadigt dybere nuancer af blå, og længst nede fortoner det hele sig i et varmt, blåligt mørke. Uendeligt langt nede under mig får jeg nu øje på fire dykkere, som ganske langsomt arbejder sig op ad koralrevets væg. Det er umuligt at afgøre, hvor langt de er nede, men de bittesmå mennesker synes ikke af meget set her fra overfladen.

Det er en ufattelig, surrealistisk og dybt gribende oplevelse for mig som debutant på området at stirre ned i umådelige og uendelige dybder af blå, og jeg kan slet ikke få nok af at svømme frem og

tilbage over kanten af revet for igen og igen – som en ørn, der svæver ud over klippekanten – at opleve det bratte fald fra én meters dybde til næsten uendeligt.

Før jeg ved af det – og alt for tidligt – hører jeg nogen råbe, at nu er det tid til atter at stige om bord for at sejle hjemad. Det kræver stor overvindelse for mig at løsrive mig, og vel oppe i båden må jeg takke mine rejsefæller for, at de trods min vedholdende skepsis overtalte mig til at tage med. Oplevelsen står for mig som et af mine bedste eksempler på, at man skal være åben over for at give nye og fremmedartede ting en chance, også selv når man ikke umiddelbart har lyst.

Næste dag vælger jeg sammen med Kirsten, hendes søn, Søren, og vores turleder, Lone, at sejle til nabøen, Manado Tua, for at gøre et forsøg på at bestige den formfuldende og klassiske vulkankegle, som udgør hele øen, og som rager direkte op af Celebes-havet. Vi tilbagelægger de tre kvarters sejlads fra Bunaken og vader i land direkte på stranden. Ifølge vores to lokale guider findes der kun en smal og delvist tilgroet sti, som leder til toppen, 801 meter over havet. Vi lægger hårdt ud med at gå meget stejlt opad med direkte kurs mod toppen, først gennem banan- og kokosplantager, senere gennem vildsom skovvækst og til sidst gennem regulær regnskov. En af guiderne må gang på gang bruge sin machete for at rydde vejen for os på junglestierne. Det er umådeligt varmt, og sveden løber af os i strømme. Vi er nødt til at holde talrige korte pauser undervejs, selv om vores to guider er utålmodige og skynder på os.

Efter to timer og tre kvarters anstrengende vandring står vi pludselig på toppen af Manado Tua. Og det bliver lidt af et antiklimaks, for vi befinder os her i en temmelig tæt skovbevoksning helt uden den forventede storslåede udsigt. Heldigvis får vi, kort før vi når toppen, et virkeligt flot kig ud over havet med dets spredte øer, hvoriblandt Bunaken's karakteristiske sommerfuglefacon træder tydeligt frem. Særligt smukt er det at se de irgrønne koralrev, som omgiver øerne i Celebes-havet.

Efter en times ophold på toppen går turen samme vej tilbage, om end det kommer til at gå en del hurtigere! Guiderne tager den direkte kurs mod kysten, direkte og stejlt nedad uden hensyn til stier og tværs gennem skov og dyrkede marker. Det er næsten umuligt at stå fast i den tørre, løse jord på skrænterne, og vi glider og skrider lige så meget, som vi går.

Men ned kommer vi, om end med et par småskrammer efter flere fald, og endelig kan vi entre vores båd, som ligger klar i strandkanten, og hvor de lækreste ananasskiver venter på de tørstende bjergbestigere. Desværre skal det vise sig, at ananasskiverne under sejlturen er blevet oversprøjtet med saltvand. Så ... det bliver der ingen frokost ud af.

Afrejsen fra øen Bunaken bliver en smule mere dramatisk, end vi havde forestillet os. Turen fra Bunaken ind til det sulawesiske fastland ved den større by Manado foregår i en overdækket træbåd med påhængsmotorer. Der er bare lige det mindre problem, at denne båd ikke kan gå helt ind til stranden, og der findes ingen havne eller moler på Bunaken. Så vi må påregne at skulle vade gennem vandet de ca. 100 meter ud til båden med al vores bagage. Bunden er ikke just sandbund, men tværtimod hårde, skarpe koraller, så det er absolut nødvendigt med fodtøj under vandringen. Beklageligvis er mine sandaler af en så dårlig kvalitet, at de på skift løsner sig i deres velcrolukninger, og på et tidligt tidspunkt mister jeg af samme grund helt min højre sandal, som støt og roligt flyder bort med kurs mod Philippinerne. Det er særdeles smertefuldt at fortsætte vandringen over den skarpe koralbund med både rygsæk og stor rejsetaske, og jeg standser tøvende op, en smule rådvild. Men her kommer den frelsende engel i Lones skikkelse mig atter til hjælp, idet hun uegennyttigt tilbyder at bære min tunge taske trods det, at hun selv har rigeligt at bære på. Det lykkes mig med besvær at tilbagelægge den sidste distance ud til den ventende båd og blive hjulpet om bord; da når vandet mig til skridtet.

Det viser sig nu, at hel gruppe af franske og italienske turister skal med den samme båd ind til Manado. Også de har en mængde bagage med, og da alle er om bord med al deres omfangsrige bagage, er båden så overlæsset, at den krænger faretruende, da man endelig skubber den flot. Der er ikke mange centimeter fra havoverfladen op til rælingens kant, og vi må indse, at en hård sø vil kunne kæntré båden.

Men vi har ikke noget reelt valg, så vi satser på vores held, og vi får da også - måske med lidt hjælp fra oven - en fuldstændigt rolig og ukompliceret overfart.

Tre kvarter senere kan vi hoppe i vandet tæt ved havnen ved Manado og her gentage processen med at bære bagagen i land, ganske vist en meget kortere distance end ved afsejlingen og på en anderledes behagelig sandbund.

Vi føler os som skibbrudne eller bådflygtninge, da vi endelig står på stranden ved Manado med rygsække og rejsetasker, klar til at køre til lufthavnen for at påbegynde den lange rejse tilbage til Danmark.

Vi kan se tilbage på en tre ugers rejse, som har budt på enestående og meget forskelligartede oplevelser. Allerede før de her beskrevne begivenheder har vi haft et længere ophold i det såkaldte Torajaland, hjemsted for toraja-folket, som er kendt for sin meget specielle kultur. Især ritualerne, som er forbundet med død og begravelse, er enestående, lige som torajaerne har deres helt unikke, traditionelle byggestil.

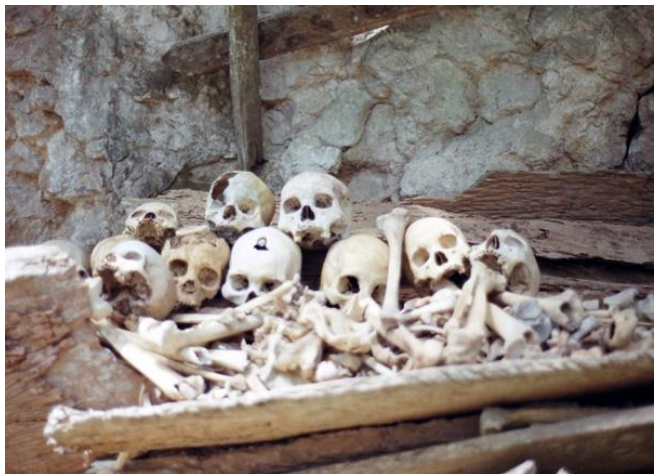
Det typiske toraja-hus kaldes en tongkonan og har et karakteristisk tag, som i begge ender er hvælvet, næsten lige som stævnen på et skib. I virkeligheden er disse traditionelle huse da også symboler på de skibe, hvormed torajaernes forfædre engang i fortiden kom sejlende til øen.

Vi får lejlighed til midlertidigt at deltage i en begravelsesfest i en toraja-landsby, - midlertidigt, fordi en sådan fest normalt varer en uges tid! Fra dødsfaldet sker, og indtil begravelsen finder sted, kan der gå fra måneder og op til ét eller to år. I den periode, hvor den døde i øvrigt betragtes som værende syg og derfor får både mad og besøg, sparer familien op til den ultimative begravelsesfest. Her deltager hele landsbyen, og der ofres i løbet af ugen talrige grise og op til 50 bøfler.

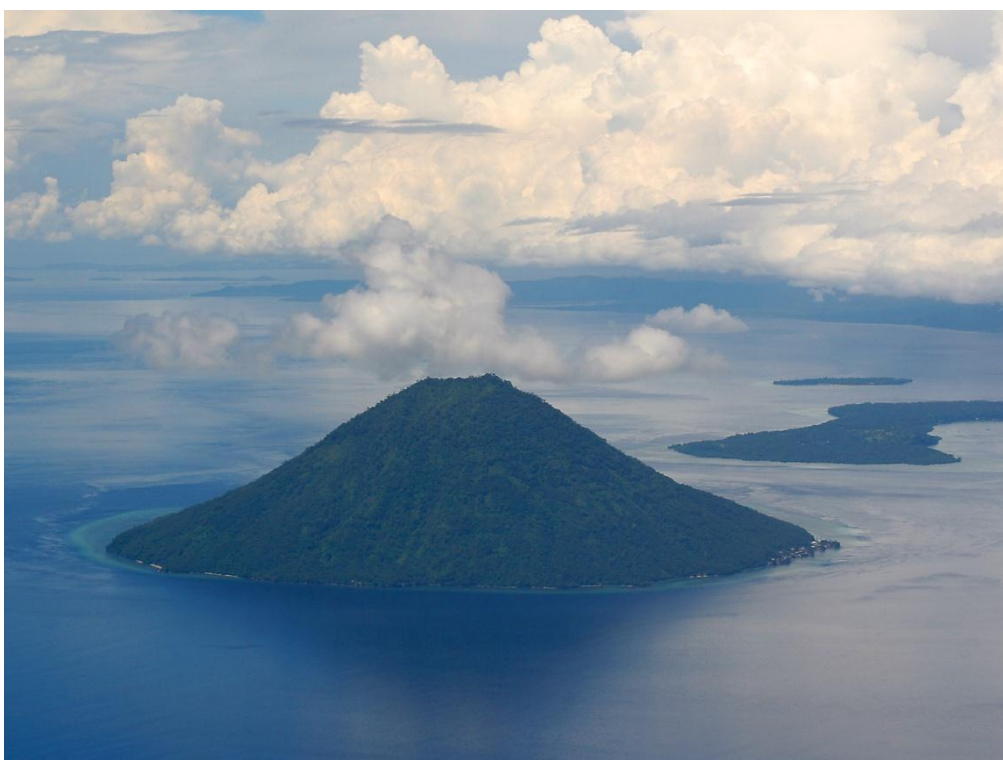
Før i tiden var det almindeligt brugt at stede den døde til hvile i klippehuler, hugget ud højt på en klippevæg. Ofte anbragte man en figur af træ, en såkaldt tau-tau, forestillende den afdøde, foran gravkammeret ud fra en forestilling om, at figuren var bosted for den afdødes ånd. Nogle steder ser man ældgamle kister stedt til hvile på smalle træhylder udvendigt på en lodret klippevæg. Nogle af disse kister er med tiden styrtet ned, hvorefter kranier og knogler formelig flyder ved klippevæggens fod.

Oplevelserne er mangfoldige og stærke på Sulawesi, denne smukke tropeø i det tidligere Hollandsk Ostindien. Vi føler os privilegerede over at have oplevet en enestående kultur og en underskøn natur, tillige med en befolkning, som er særdeles venlig og imødekommende over for fremmede.

*Jens Kristian Overgaard
Juli 2000*

Manado
Tua

Bunaken